

Wereldlichtjesdag Brugge 2017

Muziek

Gelezen door iemand van Missing You:

*Ze zeggen zoveel. Dat het went.
Dat de tijd een helende mantel is.
Zoveel dat het overgaat als griep,
vervaagt in het stof van de dagen.*

*Maar het blijft hangen als mist op
mijn haar. Ik overwinter in verdriet
om hoe het was, had kunnen zijn.
Jij bloeit liever dan ooit voordien,*

*met nog zachtere kleuren van leven,
hoewel ze zeggen dat het niet mag.
Ze zeggen zoveel. Of liever nog niets.
En dat went nooit.*

- Mark Naessens

Anne-Flor:

Dames en heren,
Beste vrienden en familie,

‘De tijd heelt’, ‘alles went’. Hoe vaak hebben we dat al niet gehoord? Soms om ons het zwijgen op te leggen. Soms uit ongemak of onmacht. Soms oprecht gemeend... En er zit een grond van waarheid in, zoals bij alle clichés. De tijd heelt veel, ook wonden van verlies. Al kunnen littekens even pijnlijk gevoelig blijven. Soms is het net de tijd die op een oude wonde drukt. Als jouw verlies doorheen de tijd vergeten raakt. Of als je anderen ziet opgroeien, en je je afvraagt: hoe zou het nu met mijn kind geweest zijn? Soms is tijd meer zout dan pleister op de wonde.

Dat het went? Ook ja, dat moet wel. Het leven gaat door. Maar wennen en overgaan is niet hetzelfde. Je leert ermee leven omdat je nu eenmaal geen andere keuze hebt, nooit van harte. Je zou kunnen zeggen dat verlies slijt, dat de randen minder scherp worden, maar het geslagen gat - dat blijft.

Vandaag is een moment om daar samen rond stil te staan. Iedereen staat hier met zijn eigen verlies, het gat in zijn of haar hart. Recent of lang geleden. Een oud kind of een jong, misschien zelfs een kind nog in wording. Een donderslag bij heldere hemel of een langzaam moeten loslaten. Wat ons hier brengt en hoe we dat ervaren is voor iedereen heel persoonlijk. Maar we delen wel allemaal dat gat, die wonde, die littekens –daarin zijn we verbonden.

Wereldlichtjesdag is een initiatief om die verbondenheid te onderstrepen. Zowel tussen lotgenoten onderling, als tussen hen en wie meer geluk kende in zijn gezinsleven. Over de hele wereld grijpen mensen deze dag aan om symbolisch stil te staan bij kinderen waarvan we afscheid moesten nemen, en hun families. Om 19u lokale tijd worden kaarsjes aangestoken als teken dat de herinnering blijft. Uur na uur lichten over de hele wereld verspreid vlammetjes op, zodat gedurende 24u een lichtketting wordt gevormd over grenzen en culturen heen.

Het is mooi maar ook veelbetekenend om te zien hoe op steeds meer plaatsen avonden als deze georganiseerd worden. Het besef en de erkenning groeien. In Brugge zijn we inmiddels aan de tweede editie toe. Een tweede van hopelijk nog vele. We rekenen daarvoor op de steun van onze werkgroep met Jeroen, schepen Matthys, Mieke, Lieve, Hilde van OVOK, Micheline van OVK en mezelf vanuit het huisvandeMens. Dank aan hen en alle mensen en verenigingen die ons van op de achtergrond aangemoedigd hebben of deze avond mee dragen.

Dank ook aan jullie, om hier allemaal te zijn. Voor de moed om jullie kwetsbaar te tonen en de openheid om je te verbinden met anderen. Ouder, grootouder, broer of zus, betrokkene – wees allen van harte welkom...

Muziek

Gelezen door Hilde:

*Straks branden ze weer
de lichtjes
die vertellen
van wat niet te vertellen is
de diepte van de pijn
het donker van de onmacht
de stilte
het oneindig gemis*

*straks branden ze weer
de lichtjes
één voor ieder kind
voor wie de tijd bleef staan
ze branden
warm en troostend
licht van liefde
die nooit voorbij zal gaan*

- Floortje Agema

Anne-Flor:

Licht en warmte, steunpunten in tijden die letterlijk en soms figuurlijk donker zijn. We gebruiken deze beelden niet enkel als referentie naar ons kaarsjesritueel zo meteen, maar ook

als centraal thema. Vorige keer waren de natuur en onze mooie boom hier in dit park, leidraad voor onze tekst, vandaag kozen wij voor licht.

Het is een universele en oeroude symboliek, hij speelt al een rol sinds mensenheugenis, doorheen alle tijden en culturen. Licht gaf ons veiligheid en geborgenheid. Gaf ons een oriëntatiepunt en houvast in weidse natuur. Gaf ons voeding en leven. Niet voor niets wordt het komen en gaan van de zon overal ter wereld gevierd.

Maar veel meer nog dan de zon, zien we op dagen als deze parallellen met de sterren. Zij, lichtpunten in het duister, hebben veel gemeen met verlies, rouw en herinneringen. Net zoals de mensen die we missen, hebben ze diezelfde dualiteit: ze zijn er en ze zijn er niet. Wat wij zien van de sterren, dat is er al lang niet meer. (Omdat hun licht zoveel afstand moet overbruggen, bereikt het ons pas als hun bestaan vaak al lang is opgehouden.) Eigenlijk is onze blik op de nachtelijke hemel, louter een aandenken, louter een herinnering aan wat er ooit was. Je zou kunnen zeggen: een spookbeeld.

En toch: wij zien dat licht. We vertellen er verhalen bij, baseren onze koers daarop, staren ernaar tijdens slapeloze nachten, sturen wensen en troosten ons ermee. In die zin, zijn die sterren er wel dégelijk. Trouw op post, nacht na nacht, zelfs als ze even versluierd zijn achter de wolken. Ze vertellen ons misschien iets over hoe de dingen niet allemaal zwart-wit zijn en hoe iets dat verdwenen is, er best wel nog kan zijn. Hoe het gemiste, aanwezig kan zijn en een rol kan spelen. Hoe herinnering ook lééft, zij het op een andere, heel eigen manier...

Het is alleen moeilijk in woorden te vatten hoe dat dan kan, of hoe dat voelt. Verlies wordt zo vaak terzijde geschoven, alsof gemis een verjaringstermijn heeft. Maar dat heeft het niet. Noch het verdriet, noch de herinnering, al was het maar een echogram, een schopje van een voet, een naam – niets daarvan wordt uitgewist. Daar wil deze avond van getuigen en dat doen we opnieuw met licht.

We nodigen iedereen uit om, net zoals vorig jaar, in een kring rond de boom te gaan staan. Dan steken wij een kaarsje aan en geven we het licht door aan de persoon naast ons, tot iedereen een lichtje brandend heeft. Door de kaarsjes individueel maar ook in een verbondenheid aan te steken, onderstrepen we de solidariteit die we willen uitdragen op deze wereldlichtjesdag.

Als alle lichtjes branden, mag iedereen zijn kaarsje neerzetten rond de boom. Vrijblijvend mag je daarbij ook de naam noemen van de persoon voor wie het kaarsje brandt.

We leiden dit moment in met een passend gedicht, daarna vormen we de kring, steken we samen de kaarsjes aan en zetten we ze uiteindelijk neer.

Gelezen door Micheline die aansluitend de eerste kaars aansteekt:

Het lichtje

Het lichtje van de kleinste kaars

Kan het diepste donker breken

Duizend andere kun je dan

Met die ene aansteken.

*Voeg bij duizend andere lichtjes
Een miljoen of twee of tien
Net zolang tot heel de wereld
In het donker weer kan zien.*

*Belangrijk is dat eerste lichtje
't maakt niet uit hoe zwak of klein
Als het maar voldoende kracht heeft
't begin van al dat licht te zijn.*

- Deon Opperman

Muziek (instrumentaal –zo lang het kaarsenmoment duurt, mag gerust een ‘loop’ zijn)

Gelezen door Eddy:

*Hoe het licht werd geboren?
Ik weet niet hoe het ging:
Ik weet het niet.
Ik weet alleen dat je er hard
Voor werken moet;
Dat je geduld moet hebben
En vol moet houden,
Ook als er geen uitzicht
En geen toekomst lijkt.*

*Zo heel lang was het donker
Zo heel lang wist ik niet
Hoe verder te gaan
Zo heel lang wanhoopte ik*

*Maar toen ik alle hoop verloren had
Begon zich diep van binnen
iets te roeren, een gevoel,
zo teer en pril,
dat ik het nauwelijks bespeurde.*

*Allens werd de lente in mij
Sterker, gloorde hoop,
Kan ik mij weer verbinden
Met de mensen en de wereld
Om mij heen.*

- naar Hans Stolp

Anne-Flor:

Beste mensen,

We sluiten graag af met dit gedicht van hoop. Niet om het verdriet onder de mat te vegen, niet als dwingende suggestie 'dat het nu wel genoeg is geweest' maar als oprechte wens voor jullie. Moge ieder van jullie als de tijd daar rijp voor is weer een licht in jezelf toelaten of voelen, een licht dat jullie warm houdt en weer uitzicht biedt. Je zou rouw kunnen beschouwen als een soort nachtblindheid, in het begin zie je volstrekt niets meer, alles is weg, zwart. Op de tast strompel en kruip je verder. Tot je gaandeweg misschien weer contouren ontwaart, lichtpunten ziet: Mensen om je heen of herinneringen aan vroeger. Het verhaal en de weg zijn voor iedereen anders. Er is geen einddoel, geen vast stramien. Niemand kan dus falen of overdrijven in rouw. Het duurt zolang het duurt, loopt zoals het loopt. Maar we wensen jullie uit de grond van ons hart toe, dat er lichtjes mogen schijnen. Hopelijk kan een moment als dit daar een steun in zijn en dank voor jullie komst.

Een extra woord van dank ook aan wie dit mee heeft helpen dragen: ons team, Ziggy onze muzikant, de lezers, al wie meehielp het nieuws te verspreiden, ... Fijn dat we op jullie mochten rekenen.

Graag nodig ik iedereen uit om nog wat na te praten of op te warmen bij een drankje. En voor wie praten moeilijk vindt, binnen hebben we opnieuw ook een schrijfhoekje voorzien. Wie ons graag een boodschap bezorgt over hoe deze avond werd ervaren, of iets van zich af wil schrijven, is welkom. We beseffen dat deze avond aan veel persoonlijke emoties en gedachten raakt, en dat daarvoor binnen een gezamenlijke kaarsjesplechtigheid misschien niet voldoende ruimte was.

Voel je dus vrij om even te blijven hangen, en voor nu of straks alvast een behouden terugreis gewenst. We wensen jullie al het beste toe...

Muziek

---

www.wereldlichtjesdagbrugge.be

Jeroen Degrieck: jdegrieck@dele.be 050 31 09 19

Anne-Flor Vanmeenen: anneflor.vanmeenen@demens.nu 050 33 59 75